

Det synlige bevis, at der her er tale om en Zone-station.

Zone sprøjten skinner som var den fabriksny

Børge, 77 tog for syv år siden til, at der igen skulle være en Zone-station i Gelsted.

Brandsprøjten er delvis bygget af træ, som er blevet udskiftet, lige som der er banket rust i stor stil.

Babu babu Zonen rykker ud fra Holmegården i Gelsted

Fem af den syv mand store besætning foran Zone-sprøjten, der er tæt på at være køreklar.

En gang om ugen – onsdag aften - mødes en gruppe bedagede herrer på Holmegården for at renovere en Zone-brandsprøjte. Sådan har det været i syv år. Om få måneder er den køreklar, men brandfolkene har ingen planer om at stoppe arbejdet. Nye opgaver venter.

Folkebladet har besøgt Zonen i Gelsted

Fiffer og lugten fra soveværelset

- Kender I den om manden, der købte en gedebuk? Spørger "Fiffer" med det borgerlige navn Leif Hansen.

- Da han kommer hjem med gedebukken, spørger konen: hvor skal den være. - I soveværelset, svarer manden.

- Men hvad så med lugten? - Det må den vænne sig til. Fiffer er gammel smed og har rundet de 68. Han er ikke i tvivl om årsagen til, at de syv Zonen-medarbejdere har kunnet holde sammen – og er tæt på mål, når det gælder renoveringen af den gamle sprøjte.

- Det er fordi vi er forskellige. Hvis vi havde været smede alle sammen, ville det hurtigt have brudt sammen. For ingen ville have lyttet til andre end sig selv, antyder Fiffer.

Det gør de syv, for de melder ind med forskellig baggrund. Der er således to smede, en lastbilmekaniker, en tømrer.

- Og så har vi Benny "bomstærk" og en slagter, fortæller Fiffer. Slagterens kompetencer folder sig for alvor ud et par gange om året, nemlig til årets julefrokost og til sommerfesten. Zonen Gelsted har også engang været vært for Zone-Redningskorpsets Venners årlige generalsamling, hvor slagteren lavede maden, fortæller Børge.

Zonen gennem huden

Børge Andersen, 77, der er initiativtager til Zone-Stationen i Gelsted har om nogen fået Zonen ind

gennem huden.

- Min far, Aage Andersen blev stationsleder for Zonen i Gelsted i 1952, som lå ved siden af kroen på Søndergade 3. Bygningen er i dag revet ned, fortæller Børge.

Stationen, hvor der var ansat en chauffør, var noget af et familieforetagende, da moren var vagtmester. - Jeg fik kørekort i 1959 og begyndte på en rederuddannelse, fortæller Børge. Han nåede dog kun at få løn fra Zonen i et års tid, for i 1961 sluttede de to konkurrerende redningskorps Falck og Zonen sig sammen i Falck-Zonen. Det betød, at stationen i Gelsted blev nedlagt og udrykningsområdet fordeltes til Falck-stationer i Ejby og Aarup.

Faren blev med virkning fra 1. januar 1962 leder af en ny station i Dalum, hvor der også var en lejlighed, så familien flyttede til Odense. Børge havde fundet sin plads i (arbejds)livet, for han blev snart vagtmester, tog siden en branduddannelse, blev leder og sluttede af som vagthavende i Odense. Efter 42 år i redningskorpsets tjeneste gik han på pension i 2003. Eller snarere foretog et karriereskift, for han meldte sig under fanerne hos Zone-Redningskorpsets Venner.

Zone-station i Gelsted

Ved et træf i Andelslandsbyen Nyvang møder Børge Andersen Frederik Madsen, en passioneret Zonen-samler og initiativtager til Venneforeningen tilbage i 1983. De taler sammen om at stifte en Zone-station i Gelsted.

- Jeg har en brandsprøjte til dig, sagde han til mig. Den så ganske forfærdelig ud og bar tydeligt præg af at have stået i en lade i 30 år, så jeg bad om betænkning, husker Børge.

Børge fik sin gode ven, Uffe Christensen – med en fortid som lastvognsmekaniker – til at besigtige den gamle sprøjte. Selv om den på mange måder var en skrotbil, sagde

Uffe ja til at indgå i teamet

- Jeg kan ikke lave rust, men alt det andet, så hvis Børge kunne finde en, der kunne lave rust var jeg med, fortæller Uffe. Børge så sig omkring blandt venner og familie for at finde folk, der måtte have evnerne.

-Jeg var klar over, at det skulle være folk, der kunne noget forskelligt, som mekanikere, smede og tømrere, siger Børge, som fik tilsagn fra seks personer. - Ved du hvordan det skete, da han fik samlet os, spørger Fiffer.

- Jo, ser du. Vi blev inviteret til Børges 70 års-fødselsdag, og da han havde fået hældt godt med brændevin på os, spurgte Børge: Skal vi ikke lave en brandbil. Og det sagde vi så ja til. Det var sådan, det hele startede, siger Fiffer.

Den næste opgave var at finde et sted, hvor de kunne lave en Zone-station. Den fandt de i Holmegården, hvor der var en gammel garage, som ikke blev brugt til noget.

- Vi fik lov til at overtage garagen mod at renoveret den. Og det gik der meget tid med, for den var i en dårlig forfatning, husker Børge.

Den tredje hurdle, som skulle forceres, var økonomien.

- Jeg fik lavet et budget, der sagde, at vi skulle bruge 212.000 kroner. Jeg havde taget meget med, som værktøj, for vi startede fra bunden, siger Børge. Takket være to donationer fra Veluxfonden og Ellehammerfonden på hver 50.000 kroner kunne arbejdet gå i gang.

6-7 år senere ser økonomien i projektet fortsat sund ud, og det skyldes ikke kun nye donationer – senest 20.000 kroner fra Ejby Transformerforening - men også, at det ikke har været nødvendigt at købe alle stumper.

- Vi er i stand til at lave meget selv, siger Børge. Andre stumper og udstyr har de syv fået fat igennem et netværk af samlere og andre entusiaster.

Sprøjten næsten klar til udrykning

I 2017 forudsagde Børge, at sprøjten ville være klar til udrykning i løbet af nogle få måneder.

Det skete ikke, så i dag tør han ikke sætte en termin. - Det har vist sig, at de små ting tog længere tid, end vi havde forventet. Den har været ude at køre, men det driller lidt med karburatoren, fortæller Børge. Det ændrer dog ikke ved, at sprøjten snart bør være køreklar.

Noget af det, vi mangler, er at få koblet frontpumpen på vandtanken. Men eller er det den sidste finish, som at få rensede maling af dækkene, for at få det til at se pænt ud, som mangler.

Hornet venter også på at blive monteret. Det består af to dele. Selve hornet, som sidder under fronten, og pumpen, der fungerer som en cykelpumpe og bliver betjenes af en af brandfolkene på forsædet. Det er vekslen mellem at trykke på pumpen og presse luft ud, og så lukke luft ind igen, der giver babu-lyden.

- Når sprøjten er klar, skal den indregistreres. Det er planen, at den skal vises frem, for eksempel på byfester. Jeg kan også forestille mig, at private vil have en tur i den. Og mon ikke også der vil være konfirmander, som vil køre til kirke i en brandsprøjt, siger Børge. Siden 2012 har torsdag været den faste mødedag for de syv "brandfolk", og så det syntes nærliggende for Folkebladets reporter at spørge om ikke Børge og Co. frygtede for at blive rastløse, den dag brandsprøjten var fiks og færdig. Sådan ser Børge imidlertid ikke på det. For det første vil der være arbejde forbundet med at holde brandsprøjten i drift. Og så er der endnu en grund. Vi har en gammel efterløbepumpe, som så skal sættes i stand, siger Børge. En efterløbepumpe blev koblet bag på brandsprøjten. Man kørte pumpen ned til en branddam, hvorfra den leverede vand, siger Børge.

"Fiffer" er gammel smed og ser, at styrken ved mandskabet er deres forskellige baggrund.

Længere aktionsradius i gamle dage.

Tilbage i 50'erne og 60'erne havde brandbilerne en længere aktionsradius - kaldet det responstid - end i dag. - Fra Gelsted kørte man så langt som til Hårslev - ca. 17 km - fortæller Børge. Vandtankene var også markant mindre.

- Vores brandsprøjte kan vel have 800 til 1000 liter med, og det var ikke meget. I dag kører man ud med tankvogne, hvor, jeg vil tro, der kan rumme 20.000 liter, siger Børge. Begge forhold kunne tilsige, at huse og gårde langt væk fra brandstationer brændte ned for at godt ord, men sådan var det nu ikke. Brandvæsenet var organiseret anderledes dengang.

- Man havde lokale brandfolk, som mødte op og begyndte slukningen, fortæller Børge.

Benjamin og svigersøn

Henrik Martinsen har som de øvrige en håndværksmæssig baggrund for at skrue i den gamle brandsprøjte. Han er nemlig smed og arbejder som værkfører på et smedværksted. Han bor i Ejby og har i øvrigt rundet de 53. - Er du så stationens Benjamin, vil Folkebladet vide.

- Ja, det kan du tro, siger Henrik. Han blev i øvrigt shanghaget til tjansen af Børge. - Børge er min svigerfar. Og det var anden gang, han shanghagede mig. Første gang, var da jeg sagde ja til at blive brandmand ved Falckstationen i Ejby, siger Henrik.

Mekanikeren blev chauffør

Uffe Christensen, som har rundet de 70 år, trækker på sin erfaring som mekaniker.

- Jeg var i 38 år lastvogsmekaniker. Der var ikke så mange tekniske hjælpemidler dengang, så det var et hårdt job. Og jeg begyndte da også at få problemer med bl.a. hofterne, husker Uffe. - Skroget ville ikke kunne holde til arbejdet til jeg kunne gå på pension, så det gjaldt om at hoppe fra i tide, fortæller Børge. Og så blev jeg chauffør på fuld tid. Det stoppede han med for nogen tid siden og kører i dag kun med skolebørn for en lokal vognmand.

Det samme gør i øvrigt også Børge, der tillige kører med pensionister. Begge stopper dog til sommer som chauffører. - Vognmanden fik ikke

Pumpe, som får hornet til at sige babu

Fakta

- Falck blev dannet i 1906 som Danmarks første redningskorps. I 1930 bryder Zone-Brand-Vagten og Redningskorpset på Falster med Falck og tager navnet Zone-Redningskorpset. Efter at have konkurreret i 33 år slutter de to korps sig sammen som Falck-Zonen. Fra 1977 hedder korpset igen kun Falck. - Yderligere information om Zonen, se www.zone-redningskorpset.dk.

Uffe i gang med at rengøre et hjul.

forlænget sin kontrakt, så vi har talt om at arbejde noget mere her på stationen i stedet for fortæller Uffe.

Holdt fast i tagrenden

Peter Lorentzen er 75, og bor i Fjellerup. Han er gammel tømmer, og har

haft nok at se til med renoveringen af brandsprøjten. Store dele af bagpartiet var lavet af træ, som stort set var rådnet op, da den gamle Bedford landede i Gelsted. Han har også en fortid i redningskorpset. - I fritiden kørte jeg kranbil

Henrik Martinsen med vimplen, der fortæller, at der er tale om udrykning

for Børges far i Gelsted. Især en afsindig oplevelse husker jeg. Det var engang, hvor vi skulle ned på alderdomshjemmet. En mandlig beboer havde gået i søvne og sad på telefontrådene og holdt fast i tagrenden. Nedenfor stod folk og sagde, at han bare skulle hoppe ned, så ville de gribe ham. Vi fik ham skåret ned, og han kom ikke til skade, fortæller Peter. - Jeg kan huske, at Børge sagde til os: Hvis I griner, kommer I aldrig til at køre kranbil mere, ler Peter.

Brandsprøjten

Model: Bedford

Årgang: 1947

Opbygning: Poul Nielsen, Nakskov

Ejer: Zone-Redningskorpsets Venner

Historie:

Vognen er en søster til vognene 307, 376 og 378 som også er en del af samlingen. Dette er den første af de fire, og den har som Vogn 307 danskbygget førerhus. Derimod er opbygningen af karosseriet forskellig fra de tre øvrige vogne. Alle fire vogne er bygget af karetmager Poul Nielsen i Nakskov.

Vogn 263 blev leveret til stationen i Nakskov 11. februar 1948 og den var i drift på denne station til efter sammenslutningen mellem Falck og Zone-Redningskorpset 1. januar 1963. I 1963 får stationen i Nakskov en ny Volvo-sprøjte, og Vogn 263 bliver overflødig og flyttes til Horslunde brandvagt. Den 11. juni 1969 omtales i en avisartikel, at Vogn 263 skal stationeres på Fejø, hvor den er stationeret til 7. februar 1978.

Vognen bliver herefter i regi af det nye Falck-Museum restaureret og bemalet med "Falcks Redningskorps" selvom den aldrig har kørt som sådan. Den 4. maj 1991 bliver Vogn 263 foræret til Otto Reedtz-Thott på Gavnø i bryllupsgave.

I 2006 får Falck-Museet bilen tilbage, og i 2009 deponeres den under Zone-Redningskorpsets Venner i Andelslandsbyen Nyvang. 14. november 2012 bliver sprøjten overført til en ny lokalafdeling af Zone-Redningskorpsets Venner Zonen Gelsted.

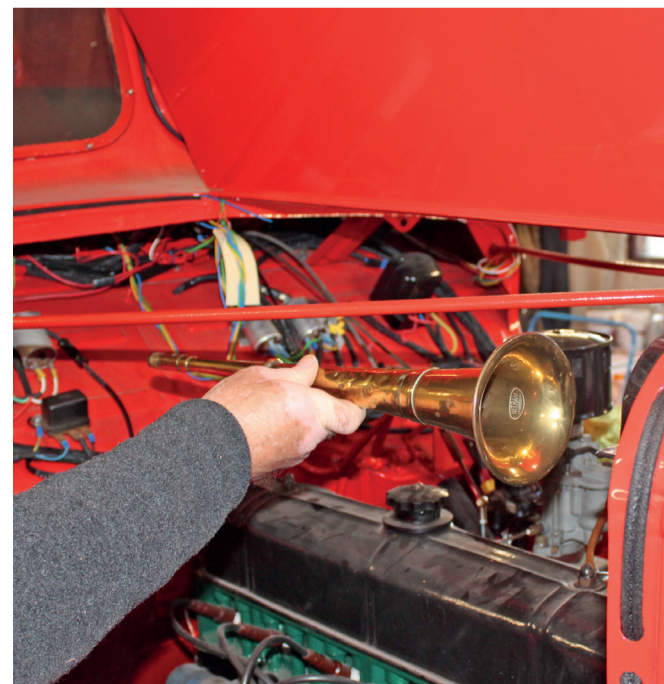
Kilde: www.zone-redningskorpset.dk/

Peter Lorentzen er gammel tømmer og brandmand under Børges far.

Børge blæser til udrykning

Hornet skal placeres under kølerhjemmet.